

Diksiyon ve Hitabet Notları

GÜZEL KONUŞMAYA HAZIRLIK

GÜZEL KONUŞMANIN ÖNEMİ

DOĞRU VE GÜZEL KONUŞMANIN TOPLUMA KAZANDIRDIKLARI

- Barış ortamı sağlanır.
- Kültürel ve sosyal ilişkiler artar.
- Toplumların diğer toplumlar arasındaki itibarı artar.
- Ekonomik ilişkiler düzenli hale gelir.

DOĞRU VE GÜZEL KONUŞMANIN İNSANA KAZANDIRDIKLARI

- İnsanlarla doğru iletişim kurabilmek,
- Meslekte başarı kazanmak,
- Toplumda saygı görmek,
- Dinleyenleri ikna edebilmek,
- Tercih edilmek,
- Başarılı olmak,
- İnsanların kalplerini kazanmak.

KONUŞMADA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

KONUŞMA KUSURLARI

- Ana dili iyi kullanamamak,
- Yerel ağızla konuşmak,
- Ses tonunu ayarlayamamak, kontrol edememek,
- Sözcükleri doğru telaffuz edememek,
- Konuşmayı gereksiz yere uzatmak,
- Kendini övmek, yapmacık davranışlarda bulunmak,
- Eleştiriye kapalı olmak,
- Beden dilini, mimikleri doğru kullanamamak,
- Argo ve kaba sözler kullanmak,
- Heyecanını yenememek,
- Sözcükleri tekrarlamak,
- Eee..., ııı..., aaa... gibi sesler çıkarmak.

KONUŞMADA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

1. **Canlı, inandırıcı, ilgi çekici, olma:** Konuşmamızı baştan sona canlı bir havada dinlenebilmesi için ifadelerimize, ses tonumuza ve özellikle hareketlerimize ayrı bir özen göstermeliyiz.
2. **Konuşma süresinin kontrolü:** Verilen süreye bağlı kalmamız dinleyicilere saygı gereğidir. Konuşmamızı bu süreye uygun bir şekilde planlayıp sunmalıyız.
3. **Vurgu, tonlama, telaffuz:** Konuşmacı ile dinleyiciler arasındaki iletişimi sağlayan sesimizdir. Bu nedenle telaffuz tonlama ve vurgumuza dikkat etmeliyiz.

4. **Üslubu, sözcükleri amaca göre belirleme:** Konuşmacılar ile dinleyiciler arasındaki dinleyiciye ve konuşmaya yapılan ortama göre belirlemeliyiz.

KONUŞMANIN UNSURLARI

1. **Bedensel davranış:** Duruş, jest, mimik gibi görsel simgeler konuşmanın temel öğeleridir.
2. **Ses:** Ses ile kişilik arasında yakın bir ilişki vardır. Bir dilin sözcükleri anlam bakımından zengin olabilir. Bu zenginlik, ancak ses ile sözün doğru birleşimiyle belirtilebilir.
3. **Dil:** İnsanlar arasında anlaşma aracı olan dil; duygu, düşünce ve istekleri ifade etmede kullanılır. Konuşma sırasında duyguların, düşüncelerin tam ve doğru olarak iletilebilmesi için telaffuz ve üsluba dikkat etmek gereklidir.
4. **Düşünce (Zihinsel Etkinlik):** Zihinsel etkinlik konuşmanın görsel ve işitsel öğelerle ifade edilmesinden önceki süreçtir.

Konuşmacı işe önce zihinsel oluşumlarla başlar, sonra bu oluşumları dilin kalıplarına aktarır, bu kalıpları seslendirir, en sonunda da jestlerle, ses ve söz halinde sunar.

DİKSİYONUN ÖNEMİ

DİKSİYONUN KURALLARI

- Hece ve sözcük vurgusuna dikkat etmek,
- Sesleri doğru boğumlamak,
- Jest, mimiklere dikkat etmek,
- Yerinde ve doğru tonlama yapmak,
- Sözcüklerin anlam değerlerine göre sesi kullanmak,
- Uzun ve kısa heceleri doğru söylemek,
- İşitilebilir bir sesle konuşmak.

KONUŞMA VE YAZI DİLİ ARASINDAKİ FARKLAR

- Yazı dili yazım kurallarına, konuşma dili söyleyiş kolaylığına önem verir.
- Konuşma dilinde cümleler genellikle kısadır, yazı dilinde uzun cümleler vardır.
- Yazı dilinde cümleler kurallıdır. Yüklem sonda bulunur. Konuşma dilinde ise devrik ve eksilteli cümleler çoğunluktadır.
- Bir ülkenin çeşitli konuşma dilleri ve ağızları bulunmasına karşılık yazı dili tektir. O ülkede yaşayan insanlar okuyup yazarken bu ortak dili kullanır.
- Yazı dilindeki alfabe sistemi bütün sesleri göstermeye yetmez. Bu yüzden konuşma dilinde bazı seslerin farklı seslendirildiği görülür.
- Yazı dilinde anlamı kolayca ifade etmeye yarayan noktalama ve imla kurallarının yerini konuşma dilinde vurgu, tonlama, duraklama gibi özellikler alır. Bu özellikleri kazandıran diksiyon sanatıdır.

TÜRKÇEYİ DOĞRU, GÜZEL VE ETKİLİ KULLANMAK

Türkçede yaygın olarak yapılan hataların ve Türkçeleri dururken yabancı dillerden sözcükler kullanmanın başlıca sebepleri şunlardır:

- Kendi benliğini tanımamak, benliğinden uzaklaşmak,

- Alışkanlığı bırakamamak,
- Aşağılık duygusu,
- Bilgili görünme isteği ve özentisi,
- Yabancı sözcüklerin Türkçe karşılığını bilmemek ve aramamak,
- Türkçelerini beğenmemek.

Türkçenin Doğru Kullanımına Yönelik Öneriler:

1. Türkçenin, özellikle magazin basınının başını çektiği kültür ve dil kirliliğinden kurtarılması ve dilin kurallarına uygun olarak kullanılması amacıyla, toplumu bilinçlendirmek, gerekli yerleri bilgilendirip uyarmak.
2. Sözlü ve yazılı anlatımda, Türkçe karşılıkları bulunan yabancı sözcüklere yer vermemek (bazı terimler ve mecburi haller dışında)
3. Özellikle günlük konuşmalarda Türkçenin kendine özgü cümle yapısını korumak için cümle yapısıyla ilgili hatalı kullanımları ve Türkçe dil bilgisi kuralları ile ilgili hataları düzeltmek konusunda bilinçli olmak.

NEFES VE SES EĞİTİMİ

DOĞRU NEFES ALMANIN ÖNEMİ

Nefes alma çalışmaları önemli bir bölümünü oluşturur. Günlük konuşmalardan dramatik çalışmalara kadar her alanda kusursuz bir diksiyon için, nefes, gerekli bir biçimde kullanılmalıdır. Doğru nefes almak bazı hastalıkların oluşmasını da engellemektedir.

En doğru nefes alma şekli bebek gibi nefes almaktır. Bebeklerin nefes almalarına dikkat ettiğimizde karınlarının nefesle yükselip alçaldığını görürüz. Bu, derin ve yavaş nefes almalarının sonucudur. Zamanla, insanın nefes alma alışkanlığı yürüme sporuyla sağlanabilir. Çünkü yürüme sırasında yanlış nefes almak zordur.

YANLIŞ – YETERSİZ NEFES ALMAK

Ses tellerini titreşime geçiren, sesin tınlamasını gerçekleştiren nefestir, bu nedenle nefes doğru, düzenli kullanılmalıdır. Doğru nefes almak için şu hususlara dikkat edilmelidir:

1. Gereğinden fazla nefes almamalıdır (Mekanizma rahatsızlanır, göğüs sıkışır ses zorlanır...).
2. Gereğinden az nefes almak da yanlıştır (Kişi nefessiz kalır, başladığı cümleyi bitiremez, sesin kuvveti düşer.)

Nefes, ses üretim merkezini harekete geçiren bir güçtür. Üretim merkezi gırtlaktır, doğru alınmayan ve doğru kullanılmayan nefes, merkezi zorlar, yıpratır, üretimin (sesin) kalitesi düşer.

NEFESLE BEYİN VE VÜCUT FONKSİYONLARININ İLİŞKİSİ

Sağlığımız, kan dolaşımı sistemiyle doğrudan ilişkilidir. Kan dolaşımı sistemi nefesle beslenir ve temizlenir. Kan, yeterli oksijenden mahrum kaldığında bedenimizdeki toksinler temizlenmez. Üstelik kaslar, oksijensiz kalır. Kanın yeterli oksijen taşınması ve zehirli maddeleri dışarı atması için kullanılan lenf sistemi bu durumda yavaşlar vücut hantallaşır. Kontrolü güçleşir. Zaman içinde depresif durumlar oluşur.

Beyin hücreleri çalışmak için saf glikoz ve oksijen kullanır. Beyne giden kanda oksijen miktarı azaldığında beyin, glikoz ihtiyaç duyduğu yeterli oksijen ulaşmazsa bu süreç işlemez.

Bilgi işlemez., hafızaya kaydolmaz veya yavaş kaydolur. Geç algılama, geç fark etme, çabucak unutmaya gibi durumlar ortaya çıkar.

DOĞRU NEFES ALMA TEKNİKLERİ

Doğru nefes alma çalışmaları beş aşamada gerçekleşir.

1. Diyaframı kullanabilmek.
2. Nefesi diyaframda tutmak
3. Nefesi tasarruflu kullanmak
4. Nefes alıştırmaları
5. Dinleme-rahatlama alıştırmaları

SES İLE İLGİLİ ÖZELLİKLER

Ses Rengi, Ses Aralığı

İnsanı diğer birçok canlıdan ayıran en önemli özellik, sesi ve bu sesle yaptığı iletişimidir. Her insanın doğuştan sahip olduğu bir ses frekansı (aralığı) vardır. Bunun içerisinde kullanımı ve sesin karakteristiğini belirleyen renkler bulunmaktadır. Ses aralığı eğitimle genişletilebilir.

Ses eğitimi alındıkça sesin rengi belli olur. Sesin bir oturma, şekillenme süresi vardır. Bu süre sonunda sesin rengi netleşir. Her insanın bir konuşma bir de şarkı söyleme şekli vardır. Her şarkı söyleyen ve konuşmacı ses aralığını iyi tanımalı, sesinin rengini bilmelidir.

Güzel etkili konuşma ses çıkışı ile nefesin kullanımı arasında başarılı bir uyumla gerçekleşir. Düzgün bir sesin temel özelliklerinden biri de işitilebilirliği (yüksekliği) dir.

Sesin İşitilebilirliği (Yüksekliği)

Bir konuşmacının sesini karşısındakine duyurabilmesi, iyi bir konuşmanın başlangıcını oluşturur. Konuşmacının sesi işitilmezse konuşmacı ve dinleyici arasında iletişim gerçekleşmez. Alçak veya çok yüksek sesle konuşmak, dinleyiciyi tedirgin eder. Konuşma ortamına göre sesi ayarlamak önemlidir.

Uygun ses, dinleyici kitlesini tamamen kuşatabilen sestir. Konuşmacı aşağıdaki soruları dikkate alarak ses yüksekliğini ayarlamalıdır.

1. Kaç kişilik bir gruba konuşuluyor?
2. Salon ne kadar geniş?
3. Ortamda gürültü yapan var mı?
4. Ses, gürültü gibi çıkıyor, rahat duyuluyor mu?

SES SAĞLIĞI

SES SAĞLIĞINI KORUMAK İÇİN UYULMASI GEREKEN KURALLAR

1. Boğazınızı kazır tarzda temizlemeyiniz, öksürmeyiniz ve bağırmayınız.
2. Konuşurken sizin için doğal olan ses perdesini kullanınız.
3. Sesinizi kullanırken nefesinizi ayarlamayı öğreniniz.
4. Uzun süreli konuşmayınız.
5. Gürültülü ortamlarda konuşmayınız.
6. Sigara ve alkol kullanmayınız.
7. Bol sıvı alınız.
8. Bulduğunuz mekânları nemlendiriniz.

9. Toplum önünde konuşmadan önce sesinizi ısındırınız.
10. Yeme içme kalitesini ve düzenini sağlayınız.
11. Aşırı sıcak ve soğuk yiyecek ve içeceklerden uzak durunuz.

SES SAĞLIĞI

Ses çıkartmamızı sağlayan organlar; akciğerler, gırtlak ve daha yukarıdaki ağız, burun ve yutak boşluklarıdır. Sistemlerin mekanik işlevini ve sistemler arasındaki uyumu etkileyen herhangi bir problem, seste bozulmaya sebep olmaktadır. Sesin gerçek kaynağı olan ses telleri üzerindeki problemler, titreşimi engellemekte ve ses kaynağında değişime yol açmaktadır.

SES KISIKLIĞI VE SEBEPLERİ

Ses kısıklığı, sesin hırıltılı, çatalı, gergin olması, şiddetinin ve inceliğini değişmesi şeklinde tanımlanabilir. Ses kısıklığı, soğuk algınlığı ve diğer üst solunum yolları enfeksiyonu sırasında ya da aşırı bağırılmaktan kaynaklanan ses zorlamalarında ortaya çıkar.

Ses değişikliklerinin sebebi gırtlakta yerleşmiş olan ses tellerindeki sorunlardır. Ses telleri nefes alma sırasında açılır, konuşma sırasında kapanır. Ses telleri kadar ne sıkı kapanırsa ve ne kadar inceyse o kadar hızlı titreşir ve ses de o kadar ince olur.

Sigara içilmesi, ses kısıklığının bir diğer sebebidir. Ses kısıklığının daha nadir sebepleri arasında alerji, guatr, sinir sistemi hastalıkları sayılabilir. Kuru, soğuk ortamlar, yetersiz sıvı alımı ve asit içeriği yüksek veya midede asit salgısını artıran gıdalar (kahve, çay şekerli-sütlü yiyecekler, nikotin, narenciye türlü meyveler, alkol, aşırı baharat) aşırı yemek yeme ve tok yatma alışkanlıkları ses orunlarına zemin hazırlamaktadır. Bu özellikleri taşımayan durumlar genel olarak ses hastalığı ya da ses kısıklığı olarak adlandırılmaktadır.

SES ORGANLARININ EĞİTİMİ

Ses organlarının eğitimi, diksiyon alt yapısını oluşturur. Gırtlığın ürettiği ses tınlarken konuşma oranları devreye girer ve sese son şeklini verir. Böylece konuşma olayı gerçekleşir. En muhteşem enstrüman olan sesin, ince ayarlarla rengi bulunup kalitesi ortaya çıkarılmaktadır. Bunu için yapılması gerekenler şunlardır:

1. **Sesi Isıtmak:** ısınan kas daha esnek, kıvrak, güçlü ve dayanıklı olur. Ses alıştırılmaları kası çalıştırır, ısıtır ve ses organları kolay yorulmaz.
2. **Sese Teknik Kazandırmak:** Gırtlığa enstrüman özelliği kazandırmak için ses alıştırılmaları doğru uygulanarak en kolayından en zoruna kadar sürekli yapılmalıdır.
3. **Boğumlama Uygulamaları:** Kişi hangi dilde konuşursa konuşsun ünlüleri ve ünsüzleri doğru boğumlamasını öğrenmelidir.

Sese beğenilen bir özellik kazandırmak için ses organlarını iyi tanımak ve onları iyi kullanabilmek önemlidir. Başta dil olmak üzere dudaklar, dişler, çene ve ağız boşluğu konuşmacının sağlıklı bir konuşmayla denetim altına alabileceği ses organlarıdır.

İFADENİN KUVVETLENDİRİLMESİ

VURGU VE TONLAMA

1. Düz, yükselen, alçalan, yükselip alçalarak dalgalanan, alçalıp yükselerek dalgalanan ses ve konuşma biçimlerine uygun yerlerde kullanılması önemlidir.
2. Bir şiir, bir yazı bir söz ne denli duygulu ve dokunaklı olursa olsun okuyan kişi sesine o duyguyu, o coşkuyu katamıyorsa kendisi de dinleyenler de tat almaz. Sese sevinç,

beğeni, sevgi gibi duygular katılmasıyla okuma ve konuşmalara canlılık kazandırılabilir. Bu canlılığı vurgu ve tonlama sağlar.

3. Konuşurken yapılacak yanlış vurgu ve tonlama anlam karışıklığına yol açar, konulmadan beklenen sonuca ulaşamaz, yanlış anlamaları ancak doğru bir tonlama önler.
4. Eş sesli sözcüklerin anlamı vurguyla belirginleşir. (*Denizli'nin denizli bir şehir olmadığını biliyor musunuz?*)
5. Doğru tonlamayı yapabilmek için hakim olan duyguyu bilmek şarttır. (*Artık sus!-Emir; Artık sus!-Yalvarma*)

Sözcüklerdeki bazı hecelerin diğerlerine göre daha baskılı ve şiddetli söylenmesine vurgu denir. Türkçede vurgu genellikle son hecededir. Vurgu; Söze duygu ve ahenk katmakla konuşmayı tekdüzelikten kurtarır, söze doğru değeri kazandırır, anlatılanın kavranmasını kolaylaştırır. Sesi söyleyişi canlandırır.

VURGU VE ÇEŞİTLERİ

A. Sözcük Vurgusu:

1. Tek heceli sözcükler vurgusuzdur (“*En, pek, çok*” gibi zarflar hariç).
2. Çok heceli sözcüklerde vurgu genellikle son hecededir. Yer adlarında durum değişebilir.
 - a. İki heceli yer adlarında vurgu baştadır (*İzmir, Konya, Samsun ...*)
 - b. Çok heceli yer adlarında başa doğru sürülür; güçlü hecede yerleşir (*Ardahan, Çankırı, Tunceli...*).
 - c. Birinci hece bir iki sesli; İkinci hece üç-dört sesli ise ikinci hece vurguyu üzerine çeker (*Antalya, Denizli...*).

3. Birkaç zarf, bağlaç ve ünlemde vurgu baştadır (*Şimdi, haydi, ancak...*)

Not: Cins adları özel yer adları olarak kullanılınca vurgu başa doğru kayar. “*Kartal büyük bir kuştur. Kartal'dan gelen tren.*”

4. Ekler genel olarak sözcük sonundaki vurguyu üzerlerine çeker (*Çiçek, çiçekler, çiçeklerimiz, çiçekli*).

5. Yalnız şular vurguyu üzerine çekmez. Vurgu kendinden önceki hecede kalır.

a. Olumsuzluk eki: -me, -ma (*Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma, sakın.*)

b. Soru eki: mi (*Geldin mi?*)

c. -ce eki: küçültme anlamında vurguyu üzerine çeker. (*bolca, güzelce...*) Küçültmeden başka anlam ifade eden -ce eki vurguyu üzerine çekmez (*kardeşçe, bence...*).

ç. “*ile, ise, idi, imiş, iken*” sözcükleri ek haline gelince vurguyu üzerine çekmez. *Tebeşirle, kardeşiyle, çalışkandı.*

d. Ek-fiilin geniş zaman tipinin -im, -sin, -iz, -sınız, -dir ekleri vurguyu üzerine çekmez. (*Çocuksun, kardeşiz...*)

Not: Ek-fiil olmayan -im vurguyu üzerine çeker. [*(Ben) öğretmenim, (benim) öğretmenim*]

e. ki ve de bağlacı vurguyu üzerine çekmez. *Ayşe de geldi, bilirsiniz ki...*

B. Cümle Vurgusu: Cümlede en anlamlı sözcük vurgu ile belirlenir. Bazı sözcüklerin söyleyiş ve cümledeki görevi bakımından baskılı söylenmesine cümle vurgusu denir.

1. Sonda bulunmayan yüklemler özel olarak vurgulanır.

2. Cümlede yükleme yakın olan sözcükler daha vurgulu söylenir. Bu nedenle cümlede vurgulanmak istenen öge yükleme yaklaştırılır. Sözcüklerin sırlarını değiştirmeden de belirtme vurgusu ile cümleye farkı bir anlam kazandırılır.

3. Cümle başında virgülle ayrılan özneler de vurguyu kendi üzerine çeker.

C. Şiddet (Berkitme) Vurgusu: Söze daha çok kuvvet vermek, dikkati canlandırmak için kimi sözcüklerin şiddetli söylenmesidir. (*İnsafsız benden beş kuruşu esirgedi.*).

Şiddet vurgusunun en belirgin olduğu yerler beğenme, güvenme, kızma gibi yerlerdir. Şiddet vurgusu hitaplarda görülebilir. Pekiştirme sıfatları, niteleme sıfatları, asıl sayılar bu vurguya elverişlidir.

D. Dize Vurgusu: Şiirlerde, dizelerde görülen sözcük vurgusuna “dize vurgusu” denir. Dize vurgusuyla şiirdeki anlam belirginleşiri söyleyiş güzelliği ve inceliği artar.

TONLAMA

Tonlama ses titreşimlerinin yükselip alçalmasıdır. Konuşmaya hâkim olan ana nokta, çeşitli ses değişiklikleridir. Heyecan, korku, telaş, öfke gibi durumlarda konuşma hızı artar; sevgi, üzüntü, saygı gibi durumlarda hız azalır. Konuşma anındaki hız; duygulara, kişiliğe, yere ve dinleyicinin niteliğine göre değişimler gösterir. Seslerin çeşitliliği, perdelenmedeki farklılıklar konuşmada ezgiyi sağlayan ve besleyen kaynaktır. Yanlış tonlama, yanlış vurgulamaya dayanır. Her ikisi birden cümlenin doğal ezgisini bozar. Anlam aktarımını engeller, anlatım inceliklerinin ve etkileme gücünü düşürür. Konuşmadan beklenen sonuç elde edilemez.

DURAKLAMA VE ULAMA

1. Bir cümle –hele uzunsa- baştan sona ayrı tonda, aynı ritimde okunamaz. Ayrıca sözcükleri okurken onlara canlılık kazandırmak, renk vermek de noktalamaya dikkat etmekle sağlanır. Soluk alma yerleri, duraklar, vurgular ve noktalama işaretleri cümlede bir çeşit bağlantı araçlarıdır. Onlarsız doğru ve iyi bir anlatım düşünülemez.
2. Konuşmayı bozan ve çirkinleştiren sebeplerden biri cümlelerin akıcı olmayışıdır. Türkçenin konuşma dilindeki önemli kurallarından biri olan ulamayı bilmemek konuşmayı, okumayı olumsuz etkiler.
3. Ulama bir sözcüğün sonundaki ünsüz harfin bir sonraki sözcüğün başında bulunan ünlü harfe bağlanıp birlikte söylenmesidir. Ulama söz akışına pürüzsüzlük ve tatlılık verir. Uygun ulama ile yapılan konuşmalar ve seslendirmelerde ses bir nehrin akışı gibi sakin ve düzenlidir.

Ulamanın Yapıldığı Yerler:

1. Sessiz harfle biten bir sözcüğün son harfi, sesli harfle başlayan yanındaki sözcüğün ilk harfiyle birleşir.

Kitap (Kitap aldı.) Kita baldı.

2. Asıllarında sonu “b, c, d, g” ile biten sözcükler eksiz kullandıklarında “p, ç, t, k” ile söylenir. Yazı dilinde sonlarına ünlü ile başlayan bir ek aldıklarında yumuşak konumlarına döner. Yazı dilinde sert olan harf ulamayla yumuşar.

Yemekhane-yemekane Erik hoşafı-erikoşafı

3. Türkçede sözcük sonundaki “k” ünsüzü, “h” ünsüzü ile başlayan bir sözcük ile yan yana geldiğinde “h” ünsüzü düşer, iki sözcük birbirine bağlanır.

Koşuştururken okulu unuttu (Konuşma ve yazı dilinde aynıdır.)

4. Eğer sözcükler arasında durak olursa kurala uygun olsa da ulama yapılmaz.

Ne için-niçin; Ne asıl-nasıl

5. Bazı durumlarda iki ayrı sözcüğün tek heceli olan ilk sözcüğünde bulunan ünlü düşer ve iki sözcük birleşir.

DURAKLAMA

Bir konuşmanın sıkıcı ve anlaşılmaz olmaktan kurtulması için söz söylemenin doğallığı içerisinde bazı yerlerde nefes alınır. Buna duraklama denir. Özellikle konuşmanın ana fikirleri üzerinde duraklama yapılmalı, bir konuşmanın başarılı olabilmesi için nerelerde, ne kadar duraklama yapılması gerektiği bilinmelidir.

Bir konuşmacının duraklama yapacağı yerler şunlardır:

1. **Konuşmaya noktalama işaretleri getirebilmek için:** Noktalama işaretleri bulunmayan bir yazı okuyucuyu şaşırtır, sinirlendirir, sıkıntıya düşürür, duraklamasız bir konuşma da aynı tepkiyi doğurur.
2. **Nefes alıp verişleri kontrol etmek için:** Konuşmacı ve dinleyiciyi rahatlatır.
3. **Dinleyicilerin sessizliğini sağlamak için:** Konuşmaya başlamadan önce dinleyicinin ilgisini çekmek için çalışılır.
4. **Ana noktaları vurgulamak için:** Konuşmanın belirli bölümlerinde yapılan duraklama dinleyicinin özellikle anlaması gereken noktaları ifade eder.
5. **Konuşmanın sona erdirildiğini hissettirmek için:** Konuşmanın sonuna gelmeden önce bir adım öne, kürsü arkasında ise kürsü önüne geçmek dinleyicinin dikkatini konuşmacı üzerine çekecek bitiş cümlelerinin belirli yerlerinde duraklama konuşmanın daha iyi anlaşılmasını sağlayacaktır. Duraklamalar düşünce ve duyguları en derin anlamlarıyla anlatmaya yarar. Bunun için büyük hatipler konuşmalarına güç katmak için duraklamaya özen gösterir.

Doğru Duraklama İçin Öneriler

Yavaş yavaş okuyun. Okumak için epeyce zaman ayırınız. Noktalamaların işaret ettikleri yerlerde duraklayın, her virgüle dikkat ediniz. Büyük harfle başlayan her yerde duraklayın. Okuduklarınızı iyi anlayamadığınız zaman da duraklayınız.